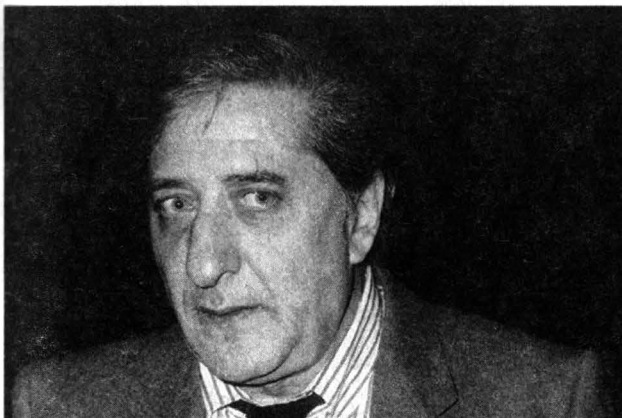

VALERIU MOISESCU – 65 de ani

N-am să spun că Valeriu Moiescu este cel mai important regizor român din generația mea. Deși **este**. Nici că este unul dintre cei mai importanți regizori români contemporani, pur și simplu. **Este**. N-am să vorbesc nici despre duelul continuu de idei la care m-a obligat după ce, descoperind o piesă a mea într-un sertar al Teatrului „Bulandra”, s-a hotărât s-o urce pe scenă. N-am să vorbesc nici despre multele spectacole ale sale, de o cutezătoare noutate și de o desăvârșită profesionalitate, care au

decis câteva începuturi și câteva itinerarii în teatrul românesc. Și nici despre el ca despre unul dintre cei mai buni profesori de regie. Ar trebui să scriu ceva foarte lung și arborescent, iar eu, de la o vreme, m-am întors la scrisul scurt, simplu și sărac.

Valeriu Moiescu m-a uluit de-a dreptul când a pus mâna pe stilou și a tradus, pentru uzul propriei sale reprezentații, **Mizantropul**, iar această traducere, pe care am avut bucuria să o primesc spre lectură, m-a șocat, fiind, după părerea mea, cea mai bună, cea mai nuanțată, cea mai scenică traducere a piesei lui Molière. Și toate astea fără ca opera să-și piardă poezia, umorul amar, profunzimea, eleganța. Și m-a mai uluit cu însemnările lui „contradictorii” despre teatru, pe care le-a publicat, ani la rând, în revista noastră și care sunt de o rigoare, de o finețe și de o ascutime polemică remarcabile. Rareori regizorii își mai găsesc timp, între două spectacole, să mediteze asupra teatrului și puțini sunt aceia în stare să-o facă. Valeriu Moiescu se numără printre acei puțini, pentru care fiecare gest artistic este dublat de un gând, fiecare fapt scenic își are o filosofie a lui, care îl îmbogățește, îl potențează, îi dă relief.

Ca să arăt cât de mult îl prețuiesc pe Valeriu Moiescu, iată, îl elogiez nu atât pentru ceea ce a făcut și face în domeniul **lui**, cât pentru ceea ce a făcut și face în domeniul **meu**. Fără invidie, fără gelozie, cu dragoste și cu admirație.

DUMITRU SOLOMON

DESPRE PREMII

„Nu vă dați seama pe câtă lume ați jignit cu nominalizările voastre?” m-a întrebat o actriță cu care m-am întâlnit la parastasul unui prieten mai mult sau mai puțin comun. Reîntoarcerea de pe „pajiștile cu verdeață unde nu-i nici înfrustare, nici suspin” a fost destul de brutală. Nu-mi dădusem seama, mă gândeam cu precădere la bucuria celor nominalizați, cărora li se recunoștea astfel calitatea de a fi cel mai bun. Deoarece aceasta este semnificația nominalizărilor: se aleg – conform criteriilor estetice (probabil, și etice) ale unui juriu – cele mai bune performanțe dintr-un domeniu artistic, care au toate egală îndreptățire pentru un unic premiu.

În ceea ce ne-a privit pe noi, redactorii de la revista „Teatrul azi”, acțiunea de selecție pentru Gala UNITER n-a fost teribil de dificilă. De-a lungul stagiunii am tot discutat spectacolele, le-am orânduit conform unor criterii – în redacție nu există în general divergențe spectaculoase. Cele trei opțiuni acopereau de fapt și oferta stagiunii. Nu au fost mult mai multe performanțe decât cele nominalizate și premiate, cu două excepții (interpretare masculină și scenografie). Și dovada care contrazice toate suspiciunile de părtinire este faptul că cele două liste de premii, acordate de două jurii diferite, coincid în cea mai mare parte. Iar acolo unde nu coincid, diferențele se explică prin faptul că juriul UNITER ia în considerare stagiunea, iar cel al Secției române a AICT – Fundația „Teatrul XXI” se referă la anul calendaristic.

Din punctul meu de vedere, o singură problemă ar putea să-mi dea insomnii: cea a performanțelor individuale bune, într-un context mediocru sau chiar mai rău. În mod firesc, atenția celor care distribuie premii se îndreaptă spre realizările care impun prin armonie, nu prin denivelări. Nu știu ce învățături și corective pot fi extrase din această situație.

În perioada dintre anunțarea nominalizărilor și decernarea premiilor ni s-a pus des întrebarea Ce criterii au determinat alegerea? Pentru cititorii revistei „Teatrul azi” o asemenea detaliere este inutilă: în cronicile la spectacolele nominalizate se explică acele calități care au determinat opțiunea noastră. Ne-am străduit, în final, ca, la fiecare categorie, performanțele să fie comparabile între ele. Desigur, acest criteriu nu este întru totul echitabil și am fost extrem de sensibilă la această realitate după ce am văzut spectacolul Teatrului de Stat din Oradea cu piesa lui Matei Vișniec **Și cu violoncelul ce facem?**. Era un spectacol foarte bun, dar care nu putea să stea alături de **Danaidele**, **Caligula** sau **Opereta**, și demodatele instincte pedagogice riscă întrebarea dacă e mai util să-i spui încă o dată lui Silviu Purcărete că are talent, sau să încurajezi manifestările artei spectacolului acolo unde ele întâmpină oarecari greutăți în exprimare. Există însă un unghi din care această problemă este falsă: nici un premiu nu este o diplomă pentru talent, el certifică doar fericita întâlnire dintre text, artiști, tehnicieni și ceilalți – oamenii cărora li se mulțumește cu gâtul strâns de emoție la festivitățile cu cecuri.

Nu știu, nu știm pe câți am jignit cu nominalizările, dar am văzut ce aer jignit aveau unii dintre nominalizații nepremiați: așa e la noi, în afara primului loc nu există nimic. Nu știu, nu știm ce sfori s-au tras; înclin să cred că nici una, dar există coincidențe tulburătoare. Pot să afirm pe cuvânt de onoare că noi n-am fost de față nici la împărțirea talentelor, nici la cea a prăzii. Am formulat doar unele opinii cu privire la premii.

MAGDALENA BOIANGIU